

Interviu cu Renata Grădinaru, președinta Asociației Obștești „AFINA” din municipiul Bălți, despre femeile care s-au refugiat din calea războiului în Republica Moldova

Următoarea protagonistă a interviurilor dedicate combaterii violenței și creării unui viitor mai bun este Renata Grădinaru, președinta Asociației Obștești „AFINA” din municipiul Bălți. Din data de 24 februarie zeci de mii de cetățeni ucraineni au traversat teritoriul Republicii Moldova, în special femei și copii. Acestea și aceștia și-au găsit refugiul în mai multe localități din Republica Moldova, inclusiv în municipiul Bălți. Sute de voluntari s-au mobilizat să ajute refugiații/refugiatele ucraineni, printre care și Renata Grădinaru. A.O „AFINA”, împreună cu Colegiul de Industrie Ușoară din municipiul Bălți au fost printre beneficiarii proiectului pilot „Un viitor mai bun în rândul tinerilor din cadrul instituțiilor de învățământ, centrelor și organizațiilor de tineret”, implementat la inițiativa UN Women Moldova.



Cum vedeți situația femeilor refugiate din Ucraina, în special la Bălți?

Războiul este o mare tragedie, în special pentru femeile și copiii care au fost nevoiți să plece din Ucraina. Situația acestor femei a devenit foarte vulnerabilă, căci ele, fiind nevoite să-și părăsească rudele, casele, țara, neștiind exact cu ce dificultăți s-ar putea confrunța, și-au asumat un mare risc pentru a-și duce copiii cât mai departe de tot ce se întâmplă acolo și pentru a le oferi siguranța zilei de mâine. Pentru mine, femeile din Ucraina sunt adevărate eroine, sunt curajoase și determinate. Multe dintre ele, sunt sigure, nici nu știau că au așa multe forțe și puteri interioare.

La Bălți, la fel ca și în alte localități, au ajuns multe mame cu copii, tinere și femei în etate, care sunt plasate în centre special amenajate de către autorități pentru refugiați. Aceste femei și copiii lor primesc alimentație gratuită și toate produsele de primă necesitate. Totodată, li se oferă asistență psihologică. Autoritatea locală gestionează situația destul de bine aici.

Care sunt principalele provocări cu care se confruntă femeile refugiate din Ucraina aflate acum în Republica Moldova?

Nesiguranța în ziua de mâine, cred că aceasta este cea mai mare provocare pentru orice refugiat/refugiată. Este vizibilă oboseala, atât fizică, cât și psihologică, necesitatea de a comunica cu cineva și de a se integra în societatea noastră. O altă problemă o reprezintă resursele financiare limitate și grija pentru rudele rămase în Ucraina.

Ați avut posibilitatea să interacționați cu unele refugiate?

Am discutat cu câteva doamne și am sesizat că sunt foarte recunoscătoare pentru suportul acordat de către țara noastră, în special pentru ajutorul primit de la femeile noastre, care au dat dovadă de solidaritate. În ochii lor poți citi tristețe, durere, nesiguranță, însă totuși sunt pline de speranță că într-o bună zi se vor putea întoarce acasă.

Odată cu plecarea lor din calea războiului, aceste femei sunt vulnerabile și se confruntă cu riscul de a fi afectate de violență?

Da, este adevărat acest lucru. Autoritățile ar trebui să le ofere informație și consultanță continuă, eventual o listă a persoanelor și autorităților la care ar putea apela după ajutor și de unde se pot informa din surse de încredere. Pe de altă parte, ar trebui să fie organizate campanii de sensibilizare în rândul populației cu scopul de a promova toleranța, solidaritatea și empatia față de refugiate, pentru că am observat cazuri când aceste valori elementare lipsesc.

Totodată, vorbim și despre necesitatea încurajării a celor care ajută aceste refugiate, să fie la rândul lor vigilenți în a observa potențiale cazuri de abuzuri în rândul refugiatelor și să le semnalizeze.

Care sunt serviciile de care ar trebui să beneficieze persoanele refugiate în țările unde au fost nevoite să se adăpostească pe timp de război?

Informare și ghidare în toate domeniile de interes, asistență psihologică continuă, indemnizații pentru a-și putea acoperi necesitățile stringente, oportunități de lucru, creșe/grădinițe pentru a-și putea lasa copiii și să poată lucra. Mai pot fi acordate instruirii tematice, cursuri de specializare/recalificare, cursuri gratuite de studiere a limbii țării în care s-au refugiat, să le fie create spații de comunicare și interacționare cu populația băștinașă, oportunități de lansare a unei afaceri și lista poate continua.

Până în prezent, în ce măsură au fost soluționate problemele cu care se confruntă refugiații în Republica Moldova?

Suportul oferit de către voluntari, oamenii cu inimă mare, autorități, le-a soluționat temporar

necesitățile de bază ce țin de cazare, alimentație, produse strict necesare. Acum deja, unii copii refugiați au început a frecventa grădinițe și școli din municipiu, iar câțiva agenți economici oferă posturi de muncă pentru refugiați/refugiate.



Potrivit unui studiu al UN Women, două treimi din refugiații găzduiți de către Republica Moldova sunt femei. Peste 80% sunt femei adulte, iar fiecare a doua are vârsta cuprinsă între 25 și 44 de ani. Datele Poliției de Frontieră arată că de la începutul războiului și până la 22 martie 2022, pe teritoriul Republicii Moldova au intrat aproximativ 334 de mii de cetățeni ucraineni. Totodată, în această perioadă au ieșit aproximativ 235 de mii de ucraineni, rămânând în Republica Moldova puțin peste 97 de mii de persoane. Peste 70 de mii sunt femei și fete. Una din zece femei are 65 de ani sau mai mult. Fetele reprezintă 49% dintre copiii cu vârsta de până la 11 ani, iar fetele adolescente reprezintă 10%.

Acest material a fost realizat în cadrul proiectului pilot „Un viitor mai bun în rândul tinerilor din cadrul instituțiilor de învățământ, centrelor și organizațiilor de tineret”, implementat în perioada mai 2021 - aprilie 2022, la inițiativa UN Women Moldova, de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, cu sprijinul financiar al Suediei.

Exercițiul urmărește să îmbunătățească cunoștințele tinerilor și tinerelor cu privire la diferența dintre hărțuire și flirt, despre consecințele hărțuirii și să ducă la crearea de atitudini mai sănătoase ale băieților și bărbaților față de fete și femei. Scopul final este de a promova egalitatea de gen, de a preveni violența împotriva femeilor și fetelor și de a eradica violența în bază de gen. Instrumentul de realitate virtuală a fost dezvoltat anterior cu participarea reprezentanților/reprezentantelor diferitor instituții/organizații din domeniu, prestatori/oare de servicii, supraviețuitoare ale violenței, tineri din diferite regiuni ale țării.